

XLVI. LETNIK

1926

XI. ŠTEVILKA

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

Fran Albrecht / Verzi iz dnevnika

Solnce.

Iz tvojih zlatih nebes, o zemlja,
mi je kanila v dušo pesem,
kakor žarek najslajše milosti
me je obsenčila tvoja luč.

Mislil sem nekdam, da boš ugasnilo,
večno solnce! Že si ugašalo
moji duši. Mrzlo in sivo
si stalo na nebu mojih dni.

Ne, nikdar še nisem videl na zemlji
toliko solnce — komaj kdaj v snú.
Zdaj pa se vozim — ali ne sanjam? —
vozim v to svobodno solnčno morjé!

Mislil sem nekdam: svet je temán,
ne izmijó ga solze in kri.
Zdaj vem: nad zémlo človeško drži
Bog svojo zlato dlan.

O pijanost . . .

Milán, na stolpu katedrale.

O pijanost globočin,
o svoboda visočin,
o brezumna slast, leteti
v neizmernost teh sinjin!

Stolp se maje pod menoj,
mesto rahlo valoví,
a nad mano kakor zvon
večnost bronasto šumí.

Sáme širijo roké
se narazen kot perot
in med solnci, med zvezdami
vodi te svobodna pot —
v tvoj neznani dom.

Naši predniki, ljudje,
to so bile silne ptice,
ki iz ogromnejših svetov
so zanesle perutnice
jih na zemeljski planet. —

V naših dušah so ostala
krila silna in svetla.

Jadrnica.

Lago Maggiore.

Nad vodami bel labod.	Bil je strašen brodolom.
Ne, to ni labod, ni ptica,	Ladje vse so potonile,
to je bela jadrnica.	duše vse so se razbile,
Nad vodami mir povsod.	v srcih najkrepkejših dvom.
Jezero negibno spi.	Tam pa tiha jadrnica
Ta hip se je svet ustvaril,	belo sije nad vodami...
čudežno se nam podaril	Oj, za daljnimi gorami
v vzdarje za solzé in krí.	oljčni cvet prinaša ptica.

Vsako nebo.

Vsako nebo ima svoj blesk,
vsaka zemlja ima svoj vonj.
Naše grude vonj je grenak.
Trpek kot pelin je vonj teh gorá.
Bela je v solncu Italija,
belo se peni nebó nad njo.
Blesk švicarske zemlje je rezek in strog,
strog — kot je tega naroda Bog.

Evropa.

Paris, Tour d'Eiffel.

V naših dušah in umih se bijeta vzhod in zapad,
dvoje sovražnih vetrov — v vek nespravljaljivih svetov.
Azija bajna — svet neizživiljen in mlad;
za oceanom Amerika: delo, bogastvo in glad...
Mi smo na sredi.

Mi smo potomci Napoleona, zavojevalca,
 mi smo potomci Karla Marxa in Jeana Jaurès-a, pomirjevalca,
 mi smo sodobniki Lenina in Clemenceauja
 in milijonov nemih težakov — brezimnih junakov.

Mi smo Evropa.

V srcu Evrope stojim in motrim:
 Ali ne ruši pod mano se antični Rim?
 Ali ne lušči se tam na iztoku iz rdečih meglà
 sinje, pràvjljčno mesto iz belega kamenja —
 mesto bodočnosti?

Fran Albrecht / Knjižni jubilej

Založnica in izdajateljica Ljubljanskega Zvona — Tiskovna zadruga — je praznovala dne 27. oktobra letošnjega leta desetletnico svojega obstoja. Ta s trgovskih vidikov morda manj pomemben jubilej je tem pomembnejši z vidikov slovenske kulture. Zakaj neoporečno je, da je Tiskovna zadruga v povojni dobi storila za prosep in popularizacijo slovenske knjige neizmerno več, nego vsaktero izmed starejših ali novejših slovenskih založništev v tem času. Starejša založništva so po večini onemela in hranila svoj obrat iz svojih starih, predvojnih zalog. Kaj bo z bodočnostjo slovenske knjige, jih je malo brigalo. Tako so se sama odpovedala svoji lepi nalogi, ki ne tiči zgolj v kupčijskem pridobivanju, marveč je zvezana večkrat tudi z občutnimi žrtvami. Zato so se v prvem navalu povojne konjunktore ustanovile razne nove založniške družbe in zadruge, ki so nekaj let naravnost preplavljale slovenski knjižni trg s svojimi edicijami. Toda kdor pregleduje kataloge teh založb — razen dveh —, ne more biti vesel njih uspeha, zlasti kar se tiče lepega slovstva. Človek se čudi, s kakšno vnemo so se investirale dostikrat ogromne vsote v literarno malo pomembna ali naravnost ničvredna dela, ki seveda ne bodo in ne morejo biti nikoli razprodana. Obžalovanja vredno je, koliko narodnega premoženja se je tako pogubilo. To pa se je godilo zategadelj, ker ta založništva niso pritegnila v svoj obrat enega najvažnejših faktorjev: literarnega konzulenta. Da si je Tiskovna zadruga v tako kratkem času ustvarila razmeroma lepo knjižno zalogo, v kateri so dela tudi najvišjih literarnih kvalitete, je poleg spretne gospodarstva nedvomno vzrok to, ker so ji stali